

N

www.nationen.no

Distriktenes næringsavis

Grunnlagt 1918

Sjefredaktør

Irene Halvorsen

irene.halvorsen@nationen.no

Nyhetsredaktør

Svein Ove Hansli

svein.hansli@nationen.no

Politisk redaktør

Anne Ekornholmen

anne.ekornholmen@nationen.no

Utviklingsredaktør

Alexander Gjermundshaug

alexander.gjermundshaug@nationen.no

Delta i debatten på #motkultur

debatt@nationen.no

Tips oss

940 08 650

tips@nationen.no

Tips oss om gode saker i ditt distrikt. Månedens beste tips honorerer med flax-lodd.

Uteblitt avis?

23 33 91 52

nationen@mediacnect.no

Postadresse

Nationen, Postboks 9390, 0135 Oslo

Besøksadresse

Schweigaardsgate 34 E

Sentralbord

21 31 00 00

Abonnement

23 33 91 52

nationen@mediacnect.no

Annonser

21 31 44 44

annonser@nationen.no

PRESSENS FAGLIGE UTVALG

Nationen arbeider etter Vær varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig avisomtale bes ta kontakt med redaksjonen. Pressens Faglige Utvalg (PFU) er et klageorgan i presseetiske spørsmål. PFU holder til i Oslo. Telefon: 22 40 50 40 E-post: pfu@presse.no

REDAKTØRANSVAR

«Frihandelsavtaler betyr ikke fri handel. Handelen vil heller ikke stoppe uten dem.»

EU-tanker 17

NATIONEN MENER

Jordbær: Hvorfor skal det bli «prisøkning i alle ledd», som Bama sier, når jordbærbønder får økte kostnader, fordi nordmenn plukker seinere enn utlendinger?

Foto: Astrid S. Dypvik

Mangelen på **sesongarbeidere** kan gi dyrere norske jordbær. Men de trenger ikke bli veldig mye dyrere.

Jordbær- og grønnsakbønder får økte kostnader i år. Årsaken er mangelen på sesongarbeidskraft, som rammer både utplanting og høsting.

Utrente hender vil naturlig nok plukke bær og høste grønnsaker saktere enn trent hender. Selv intensiv opplæring av toppmotiverte nordmenn vil slite med å forvandle arbeidsledige kulturarbeidere eller kontorer til effektive maskin- og kroppsarbeidere i landbruket.

Jordbærbonde Arnstein Pollestad, som er en av de største produsentene på Østlandet, sier til Dagsavisen at han må øke prisen med fem kroner per kurv. Konsekvensen kan dermed bli dyrere jordbær i butikkene i år.

Andre bønder frykter at hele avlingen går tapt. Som John Gunnar Swang i Lier, som frykter at 70.000 salathoder må kastes – hver uke.

Grossisten Bama bekrefter overfor Dagsavisen at de venter «en viss prisøkning i alle

ledd», men at det er for tidlig å si noe om hvor stor den vil bli.

Men hvorfor skal det bli «prisøkning i alle ledd», som Bama sier, når jordbærbønder får økte kostnader, fordi nordmenn plukker seinere enn utlendinger?

Verken transportører, lagre, grossister, kjedekontorer eller butikker har mer jobb med årets kurver enn med fjorårets, så hva er det de tar mer betalt for? Det er mangeårig «matmann», nå eier og daglig leder i Salgslaget, Frode Kristensen som stiller det høyst betimelige spørsmålet sin Facebook-side.

Matens vei fra jord til bord er helt sentral for Nationens journalistikk. Svært få medier dekker verdikjeden for mat og den stadig skjevere fordelingen av pengene.

Skjevfordelingen av penger er en utvikling som bekymrer selv i EU, der landbrukskommissæren har varslet behov for å styrke bondens stilling i verdikjeden for mat.

Også i Norge har vi hatt flere utredninger om matmakt som har søkt å gjøre noe med problemene. Uten veldig synlige resultater, foreløpig.

Nå settes det hele på spissen igjen. I «verdikjeden» legger alle ledd til en proSENTSATS de synes de fortjener, også på en prisøkning som bonden må ha for å få dekket sine kraftig økte koronakostnader. Spørsmålet er «hvorfor»?

Fordi de kan. Bama, transportørene og butikkene ser sitt snitt til også å øke prisene, hvis det uansett er etablert en forståelse i befolkningen om at prisene vil bli høyere i år. Det kan de trolig gjøre uten stor risiko. Hvis prisene blir for høye, vil det trolig slå hardere tilbake på bøndene enn på Bama.

Bama og butikkene er avhengig av det norske bønder produserer. Bønder, Bama og butikker har tjent på manglende grensehandel. Men de økte kostnadene er ikke likelig fordelt. Det bør ikke prisøkningen være, heller.